

اثر تغذیه سطوح مختلف کلزا بر عملکرد تولیدی، خصوصیات تخم مرغ و ترکیب اسیدهای چرب زرده در مرغان بومی فارس

سید محمد رضا هاشمی<sup>\*</sup>

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس

\* نویسنده مسئول: سید محمد رضا هاشمی، پست الکترونیکی Hashemirrmm@yahoo.com

چکیده

در این پژوهش اثر استفاده از سطوح مختلف دان کلزا در جیره مرغان بومی استان فارس بر عملکرد تولیدی، خصوصیات تخم مرغ و ترکیب اسیدهای چرب زرده، در قالب یک طرح کامل تصادفی بررسی شد. تیمارهای آزمایشی شامل جیره‌های دارای ۵، ۱۰ و ۱۵ درصد کلزا و جیره شاهد بود. به هر تیمار آزمایشی و تیمار شاهد سه تکرار و در هر تکرار ۱۰ قطعه مرغ اختصاص داده شد. دو هفته به عنوان دوره عادت‌دهی و ۴ هفته به عنوان دوره آزمایش در نظر گرفته شد. مصرف غذا، وزن تخم مرغ و ضریب تبدیل خوراک به صورت هفتگی اندازه‌گیری شد. در پایان هفته چهارم، ترکیب اسیدهای چرب زرده تخم مرغ، تعیین گردید. صفات کیفی تخم مرغ شامل واحد هاو، ضخامت پوسته، استحکام پوسته و رنگ زرده، همزمان با اندازه‌گیری اسیدهای چرب، اندازه‌گیری شد. استفاده از ۱۰ و ۱۵ درصد دانه کلزا، سبب کاهش شاخص رنگ زرده شد. تیمارهای آزمایشی اثر معنی‌داری بر سایر صفات کیفی تخم مرغ، نداشتند. تفاوت معنی‌داری بین تیمارهای آزمایشی با تیمار شاهد از نظر ضریب تبدیل، وزن تخم مرغ و مصرف غذا مشاهده نشد. درصد تخم‌گذاری در تیمارهای دارای ۱۰ و ۱۵ درصد دانه کلزا به‌طور معنی‌داری از تیمار شاهد کمتر بود. جیره دارای ۱۵ درصد کلزا به‌طور معنی‌داری سبب کاهش مجموع اسیدهای چرب اشباع و افزایش اسیدهای چرب غیراشباع شد. با توجه به نتایج می‌توان گفت که در بین تیمارهای آزمایشی، جیره دارای ۱۵ درصد دان کلزا به‌طور موثرتری سبب بهبود ترکیب اسیدهای چرب زرده تخم مرغ مرغان بومی شده و استفاده از آن برای مرغان بومی توصیه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: کلزا- عملکرد تولیدی- خصوصیات تخم مرغ- اسید چرب زرده- مرغ بومی.

#### مقدمه

اسیدهای چرب امگا ۳ به عنوان یک ماده مغذی ضروری برای بدن، به‌وسیله‌ی غذاهای مصرفی تامین می‌شود. کاهش نسبت اسیدهای چرب امگا ۳ به امگا ۶، مشکلات جدی برای سلامت انسان ایجاد نموده است. تخم مرغ به‌دلیل داشتن اسید آمینه‌های دارای ارزش بیولوژیک بالا، لیپیدها، کربوهیدرات‌ها، ویتامین‌ها و مواد معدنی یک غذای کامل محسوب می‌شود که با تغییر جیره مرغ‌های تخم‌گذار، می‌تواند دارای مقادیر بالایی از این گونه اسیدهای چرب نیز باشد. مطالعات انجام شده بر روی طیور نشان داد که آلفالینولینیک اسید حاصل از دانه‌های روغنی می‌تواند به اسیدهای چرب بلند زنجیر امگا ۳ تبدیل شود (۴). کلزا دانه‌ای روغنی از تیره شب‌بو یا چلیپاییان است. در سال‌های اخیر کشت دانه کلزا افزایش بسیاری داشته است که با توجه به تولید بیشتر آن در